

ANNE KOJOLA

Kaija Pakarinen ja Lea Pekkala

SATA VUOTTA ON LYHYT AIKA

ITTIPÄÄN TYÖVÄENTALON täyteen ahdettu sali kohahtaa. Kirjailija ja ohjaaja **Heidi Kõngäs** astuu tervetuliaisia sanomaan. Odotetaan "meidän Sandran" tarinaa. Kõngäs on omia, Ylä-Väärin Sandran lapsenlapsi.

Kun *Sandra*-monologi etenee, Sandran ja miehensä Jannen lyhyt onni ja elämä viiden lapsen kanssa pienessä torpassa katkeaa julmasti punaisten ja valkoisten joukkojen rajalinjoihin. Jannen osa on liittyä punaisiin, pakasta jää käteen häviäjän kortti ja edessä on vankileiri.

KÕNGÄS KUVAA keskittyneesti ja huutaa kuiskaten, kuinka aika sata vuotta sitten liekehti vihaa, naapurit tappoivat toisiaan ja nälkä teki viikatemieshen työtään. Työväentalon salissa on järkyttävän hiljaista. Vain pidätetyn itkun ja huokauksen äännet kuuluvat. Katsojat pitävät toisiaan kädestä. Jokainen tunnistaa palan omiensa elämää.

Lakanapyykkien välissä pu-jottelevan **Kaija Pakarisen** si-

säistämän Sandran kertomus tekee eläväksi kipeitä asioita, vaiettuja, muistin pohjalle painettuja. Pakarinen on huolten ja surun riepottama äiti, joka ei tiedä, millä ruokkisi syntyneet lapsensa ja miten saisi pidettyä syntymättömän lapsensa hengissä. Ei saakaan.

Sellisti **Lea Pekkalan** musiikki, kansanlaulut, suruvirren pätkät tai vain sellolla luotu sodan ja kodin kauhujen äänimaisema korostavat minimalistisen esityksen paljasta kipua.

Pakarinen ilmaisee punavangin vaimon kohtalon alleviivaamatta, intiimisti ja tyynesti. Hän siirtää taitavasti ja tarkasti tunteet teoiksi.

Rytmitään ja tunnelmaltaan tiivis esitys hengittää, antaa tilaa suurten tunteiden hiljaisille törmäyksille. Kansalaissota, sisällissota, luokkasota liikuttaa ihmisiä yhä. He tunnistavat *Sandran* traagiset tapahtumat rajalinjojen kummaltakin puolelta.

Ehkä tämä esitys sulattaa osaltaan tunnekovettumia, on pala anteeksiantoa? *Sandra* nähdään helmikuussa 2019 Suomen kansallisteatterissa.

KIRSIKKA MORING

Rytmitään tiivis esitys antaa tilaa tunteille.

HEIDI KÕNGÄS: SANDRA. Teksti, dramatisointi ja ohjaus Heidi Kõngäs. Musiikki Lea Pekkala. Lavastus Iarja Vaatanen. Roolissa Kaija Pakarinen. Ensi-ilta Ittipään työväentalolla 8.9.2018.